

Αθήνα, 24 Σεπτεμβρίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Κατανομή πόρων και προτεραιότητες του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ 2021-2027) και συμπληρωματικότητα με άλλα προγράμματα»

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ 2021- 2027) ανέρχεται σε € 1.617.716.955. Ο προϋπολογισμός αυτός του ΠΔΑΜ κρίνεται ανεπαρκής, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πόροι αυτοί καλούνται να καλύψουν όχι μόνο τις επείγουσες και διογκωμένες ανάγκες μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών στη Δυτική Μακεδονία - στη Μεγαλόπολη της Πελοποννήσου, αλλά και τη μετάβαση των νησιών Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης.

Στο σχέδιο του ΠΔΑΜ 2021-2027 – Στρατηγική του Προγράμματος και Ανάλυση Προτεραιοτήτων- αποτυπώνεται η κατανομή των πόρων μεταξύ των περιφερειών και προτεραιοτήτων του προγράμματος ως εξής:

Προτεραιότητες Προγράμματος	Ποσοστό επί του ΠΔΑΜ	Δυτική Μακεδονία	Πελοπόννησος	Βόρειο - Νότιο Αιγαίο Κρήτη	Σύνολο
Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	47,0%	494.602.432,84 (65%*)	215.827.844,96 (28%)	50.569.722,20 (7%)	761.000.000,00
Ενεργειακή μετάβαση κλιματική ουδετερότητα	15,9%	164.519.515,72 (64%)	51.257.137,69 (20%)	41.723.346,59 (16%)	257.500.000,00
Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία	6,9%	68.000.000,00 (61%)	27.750.000,00 (25%)	15.750.000,00 (14%)	111.500.000,00
Δίκαιη εργασιακή μετάβαση	16,5%	197.457.014,65 (74%)	48.803.393,85 (18%)	20.688.691,49 (8%)	266.949.100,00
Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας – Ευφυείς κοινότητες	9,6%	53.300.000,00 (34%)	29.080.000,00 (19%)	73.680.000,00 (47%)	156.060.000,00
Τεχνική Βοήθεια	4,0%	40.765.948,65	15.529.885,20	8.412.021,15	64.707.855,00
Σύνολο	100%	1.018.644.911,86	388.248.261,70	210.823.781,43	1.617.716.955,00
Ποσοστό επί του ΠΔΑΜ		63%	24%	13%	100%

*Το % είναι επί του συνόλου της προτεραιότητας

Σε επίπεδο Περιφέρειας δεν είναι ακόμα σαφές το ποσό που θα κατανομηθεί στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και στην Κρήτη, ενώ αναφέρεται ότι από τα 210.823,781,43 που θα χρηματοδοτήσουν τα νησιά, τα 67.399.015,35 αφορούν την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Επίσης δεν υπάρχει καμία τεκμηρίωση για τα κριτήρια, βάσει των οποίων έγινε η κατανομή των πόρων μεταξύ των υπό μετάβαση περιοχών και δεν αποτυπώνεται στο σχέδιο της Κυβέρνησης η σύνδεση της χρηματοδότησης με τις επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης και της μετάβασης γενικότερα και επομένως δεν μπορούν να αντληθούν συμπεράσματα για την επάρκεια ή μη των πόρων σχετικά με την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών.

Οι τοπικές κοινωνίες ζητούν επίσης να διευκρινιστεί η κατανομή των πόρων μεταξύ των άμεσα και έμμεσα επηρεαζόμενων περιοχών. Ανεξαρτήτως του αν συμφωνούμε με τις επιλεγείσες περιοχές και τα αδιευκρίνιστα κριτήρια με τα οποία αυτές επελέγησαν, η συγκεκριμενοποίηση και εξειδίκευση εντάσσεται και στο πνεύμα του Κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης. Δηλαδή το 1 δις του ΠΔΑΜ της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας πρέπει να κατανομηθεί στις Π.Ε. Κοζάνης και Φλώρινας (άμεσα επηρεαζόμενα εδάφη) και στις Π.Ε. Καστοριάς και Π.Ε. Γρεβενών (έμμεσα επηρεαζόμενα εδάφη). Αντίστοιχα τα 390 εκ. ευρώ του ΠΔΑΜ για την Πελοπόννησο πρέπει να διευκρινιστεί το ποσό που αναλογεί στον Δήμο Μεγαλόπολης (άμεσα επηρεαζόμενα εδάφη) και στους Δήμους Γορτυνίας, Τρίπολης και Οιχαλίας της περιφέρειας Πελοποννήσου (έμμεσα επηρεαζόμενα εδάφη). Αντίστοιχη κατανομή πρέπει να πραγματοποιηθεί και στις Π.Ε. των νησιών Βορείου – Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης, αφού πρώτα προηγηθεί η κατανομή των 143 εκ. ευρώ μεταξύ Περιφέρειας Κρήτης και Βορείου Αιγαίου.

Επίσης διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει καμία τεκμηρίωση και δεν αναφέρονται τα κριτήρια βάσει των οποίων έγινε η κατανομή των πόρων μεταξύ των προτεραιοτήτων του προγράμματος. Η μισή σχεδόν χρηματοδότηση του Προγράμματος (47%) αφορά την προώθηση της επιχειρηματικότητας, χωρίς να αποσαφηνίζεται το είδος και το μέγεθος της επιχειρηματικής δραστηριότητας που θα υποστηριχθεί και αν αυτή συμβάλει στον πράσινο μετασχηματισμό των λιγνιτικών περιοχών. Αντιθέτως, φαίνεται δυσανάλογα μικρό το ποσοστό υποστήριξης για την ενεργειακή μετάβαση και την κλιματική ουδετερότητα, μόλις 15,9% όταν οι δράσεις αυτές είναι ο πυρήνας του προγράμματος. Η απολιγνιτοποίηση, η απανθρακοποίηση, ο κανονισμός του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης αποσκοπούν στην ενεργειακή μετάβαση και την κλιματική ουδετερότητα. Αυτό ακριβώς είναι ο στόχος και ως εκ τούτου θα περιμέναμε να αποτυπωθεί και στην χρηματοδότηση αυτής της προτεραιότητας.

Παρατηρείται επίσης ότι στην προτεραιότητα 3- «αναπροσαρμογή χρήσεων γης – κυκλική οικονομία»- συνυπάρχει η κυκλική οικονομία με τις αποκαταστάσεις των εδαφών και αντιλαμβανόμαστε ότι τη μερίδα του λέοντος θα τις έχουν οι αποκαταστάσεις βάζοντας σε δεύτερο ρόλο την κυκλική οικονομία. Όπως έχουμε αναφέρει πολλές φορές, η αποκατάσταση των εδαφών θα έπρεπε να καλυφθεί εξ ολοκλήρου από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ή άλλους δημόσιους πόρους και όχι από τους περιορισμένους πόρους του ΠΔΑΜ. Οι αποκαταστάσεις εδαφών έχουν πεπερασμένη διάρκεια, δημιουργούν επομένως προσωρινές θέσεις εργασίας και όχι μόνιμες και έτσι δεν μπορούν να συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου των υπό μετάβαση περιοχών σε μακροχρόνιο ορίζοντα. Δυστυχώς οι δράσεις αυτές έχουν συμπεριληφθεί μαζί με την κυκλική οικονομία, στερώντας πολύτιμους πόρους αφενός και υποβαθμίζοντας τον ρόλο κυκλικής οικονομίας αφετέρου.

Ελλείψεις παρατηρούνται και ως προς τη συμπληρωματικότητα του ΠΔΑΜ με τα άλλα τομεακά και περιφερειακά προγράμματα της της προγραμματικής περιόδου 2021-2027. Το μέγεθος του μετασχηματισμού των τοπικών οικονομιών, είναι τόσο μεγάλο που δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνο από το 1,6 δις του ΠΔΑΜ 2021-2027. Είναι σαφές ότι

απαιτούνται επιπλέον πόροι από τα υπόλοιπα προγράμματα. Για παράδειγμα στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης, ο αγροδιατροφικός τομέας αποτελεί έναν από τους βασικούς αναπτυξιακούς πυλώνες που θα διαμορφώσουν το νέο παραγωγικό μοντέλο των λιγνιτικών περιοχών. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινή Γεωργική Πολιτική 2023-2027 και στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης 2021-2027 θα πρέπει να προβλεφθεί χρηματοδότηση για δράσεις βιώσιμης γεωργίας ειδικά σε αυτές τις περιφέρειες. Αντίστοιχοι πόροι θα πρέπει να προβλεφθούν συμπληρωματικά από τα υπόλοιπα τομεακά και τα περιφερειακά προγράμματα της νέας προγραμματικής περιόδου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω ερωτάται ο αρμόδιος κ. Υπουργός:

- 1) Ποια η κατανομή των πόρων του ΠΔΑΜ μεταξύ των Π.Ε. (Φλώρινας, Κοζάνης, Καστοριάς, Γρεβενών) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και των Δήμων Μεγαλόπολης, Γορτυνίας, Τρίπολης και Οιχαλίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου; Ποιο είναι το ποσοστό χρηματοδότησης των άμεσα και έμμεσα επηρεαζόμενων εδαφών;**
- 2) Ποια είναι η κατανομή των πόρων μεταξύ Περιφερειών Βορείου Αιγαίου και Κρήτης; Ποια είναι η κατανομή των πόρων μεταξύ Π.Ε. των νησιών Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης;**
- 3) Με ποια κριτήρια έγινε η κατανομή των πόρων μεταξύ των αξόνων προτεραιότητας του ΠΔΑΜ 2021-2027; Θα υπάρξει τεκμηρίωση; Τι είδους επιχειρηματικότητα θα αντλήσει σχεδόν το 50% των πόρων του προγράμματος;**
- 4) Γιατί δεν εξαιρείται η χρηματοδότηση των αποκαταστάσεων των εδαφών από τους περιορισμένους πόρους το ΠΔΑΜ ώστε να καλυφθεί εξ ολοκλήρου από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και έτσι να αυξηθούν οι πόροι για την κυκλική οικονομία και την ενεργειακή μετάβαση;**
- 5) Με τι ποσά προβλέπεται να συμπληρωθεί το ΠΔΑΜ από άλλα τομεακά και περιφερειακά προγράμματα της νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027; Σε ποιες προτεραιότητες του ΠΔΑΜ θα υλοποιηθούν συνέργειες με άλλα προγράμματα; Ποιες δράσεις θα χρηματοδοτηθούν συμπληρωματικά από άλλα προγράμματα και θα συμβάλουν στη διαμόρφωση του νέου παραγωγικού μοντέλου των περιοχών υπό μετάβαση;**

Οι ερωτώντες Βουλευτές

**Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)
Φάμελλος Σωκράτης**

**Αβραμάκης Ελευθέριος
Αλεξιάδης Τρύφων
Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)
Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος
Βαρδάκης Σωκράτης
Βέττα Καλλιόπη
Γκιόλας Ιωάννης
Δραγασάκης Ιωάννης
Ηγουμενίδης Νικόλαος
Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)
Μάλαμα Κυριακή**

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)
Νοτοπούλου Αικατερίνη
Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα
Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)
Παπαηλιού Γεώργιος
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Σαρακιώτης Ιωάννης
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
Συρμαλένιος Νικόλαος
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φίλης Νικόλαος
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης (Μίλτος)
Ψυχογιός Γεώργιος